

TRANSAKCJA SWAPA ODSETKOWEGO – TRANSAKCJA IRS (INTEREST RATE SWAP)

Szczegółowa informacja dla klientów

Celem dokumentu jest udzielenie klientowi szczegółowych informacji ułatwiających zrozumienie istoty Transakcji Swapa Odsetkowego, jej potencjalnego wykorzystania oraz związanych z nią ryzyk.

Dokument nie odnosi się do przypadku konkretnego klienta i nie stanowi indywidualnej rekomendacji, doradztwa czy zachęty do zawarcia transakcji, nie stanowi oferty, materiału marketingowego ani materiału reklamowego i nie jest promocją.

Dokument nie stanowi oferty banku Credit Agricole zawarcia opisanych transakcji ani zobowiązania do ich zawarcia w przyszłości.

Klient przed zawarciem Transakcji Swapa Odsetkowego powinien samodzielnie ocenić korzyści i ryzyka z niej wynikające w oparciu o swoją indywidualną sytuację.

Ważna uwaga: dokument powinien być czytany łącznie z:

1. Ogólnym materiałem informacyjnym dotyczącym produktów zabezpieczających ryzyko stopy procentowej
2. *Informacją ogólną dla klientów lub potencjalnych klientów Credit Agricole Bank Polska S.A. w zakresie zawierania z Dealing Roomem transakcji dotyczących instrumentów finansowych*
3. Odpowiednim *Dokumentem zawierającym informacje o produktach* dotyczącym Transakcji Swapa Odsetkowego

Opis produktu

Transakcja Swapa Odsetkowego (Transakcja IRS) stanowi wzajemne **zobowiązanie** dwóch stron do dokonywania regularnych płatności odsetkowych na rzecz drugiej strony od ustalonej kwoty nominalnej, w uzgodnionych odstępach czasu, obliczonych według określonej dla każdej ze stron zmiennej stopy procentowej (stawka referencyjna skorygowana o ewentualną marżę) lub stałej stopy procentowej.

Wzajemne płatności dokonywane są cyklicznie aż do zapadalności transakcji, w oparciu o ustaloną w dniu zawierania Transakcji IRS wysokość nominalu. Kwota nominalu może być amortyzowana w okresach płatności odsetkowych według harmonogramu ustalonego w dniu zawierania transakcji. Stopa stała w Transakcji IRS pozostaje niezmienna przez cały okres obowiązywania umowy.

Uwaga: jeżeli zmienna stopa procentowa przyjmuje wartość ujemną strona, która zgodnie z warunkami Transakcji IRS powinna otrzymywać kwoty odsetkowe wyliczane w oparciu o tę stopę, staje się płatnikiem kwoty ustalonej na podstawie ujemnej stopy procentowej. Przykładowo, jeśli Strona A płaci Stronie B stałą stopę 1% i jednocześnie otrzymuje od Strony B stopę zmienną, której wartość w danym okresie wynosi -0,2%, to Strona A zapłaci Stronie B w danym okresie odsetkowym łącznie kwoty odpowiadające zarówno stopie stałej jak i zmiennej, czyli 1,20%.

Strony zawierające Transakcję IRS uzgadniają w szczególności:

- stronę Transakcji IRS płacącą kwoty wyliczone według stopy stałej oraz stronę Transakcji IRS płacącą kwoty wyliczone według stopy zmiennej
- datę rozpoczęcia i zakończenia transakcji
- okresy odsetkowe i daty płatności odsetek
- walutę i kwotę nominalu (stałą przez cały okres transakcji lub zmieniającą się w poszczególnych okresach odsetkowych)
- wysokość stopy stałej
- sposób wyznaczania stopy zmiennej (np. wartość stawki WIBOR 3M publikowana na dwa dni robocze przed rozpoczęciem danego okresu odsetkowego)

Sposób rozliczenia

Rozliczenie wzajemnych płatności odsetkowych dokonywane jest najczęściej kwotą netto.

- W sytuacji, gdy wartość stopy zmiennej (np. WIBOR 3M) dla danego okresu odsetkowego jest wyższa od stałej stopy uzgodnionej w Transakcji IRS, to strona, która w transakcji IRS jest płatnikiem stopy stałej otrzymuje od drugiej strony różnicę pomiędzy kwotami odsetkowymi wyliczonymi w oparciu o stopę zmienną i stopę stałą.
- W sytuacji, gdy wartość stopy zmiennej (np. WIBOR 3M) dla danego okresu odsetkowego jest niższa od stałej stopy uzgodnionej w Transakcji IRS, to strona, która w transakcji IRS jest płatnikiem stopy stałej płaci drugiej stronie różnicę pomiędzy kwotami odsetkowymi wyliczonymi w oparciu o stopę stałą i stopę zmienną.

Wycena zawartej Transakcji IRS

Zawarta Transakcja IRS podlega bieżącej wycenie. Wyceniane są przyszłe, jeszcze niewymagalne, zobowiązania stron Transakcji IRS. Są to płatności odsetkowe wyliczane na bazie stopy stałej oraz płatności odsetkowe wyliczane na bazie teoretycznej stopy zmiennej, wyznaczanej na podstawie stawek rynku międzybankowego (tak zwana krzywa forward stóp procentowych).

Tak ustalone przyszłe płatności obu stron są dyskontowane na datę wyceny (wyznaczana jest wartość bieżąca zobowiązań). W celu ustalenia wartości bieżącej netto, od wartości bieżącej zobowiązań jednej strony transakcji odejmuje się wartość bieżącą zobowiązań drugiej strony – jest to właśnie bieżąca wycena transakcji reprezentująca przyszłe zobowiązania stron.

Przykład: Strony zawarły Transakcję IRS, w której Strona A jest płatnikiem stopy stałej 1,1%, a Strona B płaci stopę WIBOR 3M.

- a. Jeśli po zawarciu transakcji rynkowe stopy procentowe spadną (a więc stopy stałe dla analogicznych Transakcji IRS będą poniżej 1,1%), wartość bieżąca przyszłych zobowiązań Strony B (płatności zmienne) będzie niższa od wartości bieżącej zobowiązań przyszłych Strony A (płatności stałe). Wycena transakcji IRS będzie ujemna dla Strony A.
- b. Jeśli po zawarciu transakcji rynkowe stopy procentowe wzrosną (a stopy stałe dla analogicznych Transakcji IRS będą powyżej 1,1%), wartość bieżąca przyszłych zobowiązań Strony B (płatności zmienne) będzie wyższa od wartości bieżącej zobowiązań przyszłych Strony A (płatności stałe). Wycena transakcji IRS będzie dodatnia dla Strony A.

Zastosowanie

Kredytobiorca, którego zobowiązania kredytowe (np. w PLN) oparte są o zmienną stopę procentową (np. stawka referencyjna WIBOR 3M), kupując IRS, może zabezpieczyć się przed potencjalnym wzrostem wartości raty odsetkowej.

Emitent obligacji stałokuponowych, przekonany że stopy procentowe będą spadać, zawierając transakcje sprzedaży IRS, obniża sobie koszt finansowania.

Inwestor lokujący środki w produkty indeksowane do rynku Money Market, w środowisku spadających stóp, również może zawrzeć Transakcję IRS, dzięki której zapewni sobie stałą wielkość przychodu.

Istotą zawarcia Transakcji IRS jest zatem ustalenie kosztów finansowania lub zwrotu z inwestycji klienta na dłuższy okres (np. część lub całość okresu finansowania/inwestycji), na satysfakcjonującym klienta poziomie.

Przykładowo, płatność odsetkowa w kredycie w wysokości wskaźnika referencyjnego WIBOR równa się płatności otrzymywanej przez kredytobiorcę od banku w Transakcji IRS. W efekcie, wynikowy koszt finansowania kredytu w całym okresie umowy zostaje ustalony na stałym poziomie równym stopie stałej uzgodnionej w Transakcji IRS plus marża kredytowa banku.

Transakcja IRS powinna być ściśle dopasowana do zobowiązań kredytobiorcy, w szczególności do waluty zobowiązania, jego nominalów, harmonogramu płatności odsetkowych i daty zapadalności. Bank nie dopuszcza możliwości zawierania Transakcji IRS bez pokrycia, mających charakter spekulacyjny.

Korzyści

- Stabilizacja kosztów finansowania w okresie umowy na z góry określonym poziomie w wysokości sumy stopy stałej IRS i marży kredytowej banku – zminimalizowanie wpływu wahań rynkowych związanych ze wzrostem rynkowych stóp procentowych.
- Stabilizacja przychodów odsetkowych w okresie umowy na z góry określonym poziomie w wysokości stopy stałej IRS – zminimalizowanie wpływu wahań rynkowych związanych ze spadkiem rynkowych stóp procentowych.
- Elastyczność produktu, który może być zawarty niezależnie od samego finansowania – klient może zawrzeć Transakcję IRS na pełną wartość finansowania lub tylko na część zobowiązań kredytowych; klient może również dopasować długość Transakcji IRS do indywidualnych potrzeb (np. uwzględniając spodziewane refinansowanie lub przedpłatę kredytu).
- Łatwość (w warunkach rynkowych o niepodwyższonej zmienności) uzyskania kwotowania zarówno na potrzeby zawarcia jak i zamknięcia transakcji – Transakcje IRS kwotowane są klientom w oparciu o płynny rynek międzybankowy.
- Zawarcie Transakcji IRS (po spełnieniu wymogów formalnych, o których mowa w sekcji *Wymogi*) jest proste i następuje telefonicznie – daje to możliwość szybkiej reakcji na korzystne warunki rynkowe (np. zawarcie transakcji w przypadku, gdy stopy procentowe w Transakcjach IRS kształtują się na niskim poziomie, poniżej akceptowalnego dla klienta kosztu finansowania działalności).

Zagrożenia

- Wysokość zmiennej stopy procentowej (stawki referencyjnej) w okresie Transakcji IRS może być niższa niż wartość stopy stałej w zabezpieczającej Transakcji IRS, co może skutkować tym, że koszt finansowania zobowiązania byłby niższy, gdyby kredytobiorca nie zawarł zabezpieczającej Transakcji IRS.
- Analogicznie, wysokość zmiennej stopy procentowej (stawki referencyjnej) w okresie Transakcji IRS może być wyższa niż wartość stopy stałej w zabezpieczającej Transakcji IRS, co może skutkować tym, że zwrot z inwestycji byłby wyższy, gdyby klient nie zawarł transakcji zabezpieczającej IRS.
- Bank, zgodnie z odpowiednimi regulacjami, dokonuje bieżącej wyceny Transakcji IRS, którą udostępnia klientowi. Wyceny dokonywane są na podstawie aktualnych parametrów rynkowych i mogą przybierać wartości ujemne (zobowiązanie klienta wobec banku).
- W sytuacji, gdy łącząca klienta z bankiem umowa przewiduje ustanawianie zabezpieczeń, np. w przypadku pogorszenia się wyceny Transakcji IRS, klient może być zobligowany do ustanowienia na rzecz banku lub uzupełnienia zabezpieczenia Transakcji IRS.
- W przypadku wcześniejszej spłaty kredytu istnieje konieczność zamknięcia przez klienta Transakcji IRS. W przeciwnym razie klient zajmie pozycję spekulacyjną niepowiązaną z pozycją zabezpieczaną. Zamknięcie Transakcji IRS przeprowadzane jest w oparciu o bieżącą wycenę Transakcji IRS, bazującą na aktualnych warunkach rynkowych. W związku z tym, w przypadku ujemnej wyceny transakcji IRS powstanie zobowiązanie klienta do zapłaty bankowi kwoty ujemnej wyceny transakcji.

Ryzyka

Ryzyko rynkowe (ryzyko zmiany ceny)

Zawarcie transakcji na instrumencie pochodnym wiąże się z ryzykiem zmiany wartości tego instrumentu. Zmiana wartości instrumentu bazowego wpływa też na wartość zobowiązań stron w związku z rozliczeniem instrumentów pochodnych.

Ryzyko walutowe

Istotę ryzyka walutowego można zdefiniować jako możliwość poniesienia straty na skutek niekorzystnych zmian kursów walutowych. Sprowadza się to do tego, że wyrażona w walucie krajowej wartość zagranicznych przychodów i wydatków lub aktywów i pasywów denominowanych w walutach obcych może ulec zmianie w następstwie wahań kursów walut, które są trudno przewidywalne co do kierunku i skali.

Ryzyko rynkowe w przypadku niedopasowania transakcji zabezpieczającej i pozycji podlegającej zabezpieczeniu – ryzyko niedopasowania

W przypadku niepełnego dopasowania transakcji zabezpieczającej i pozycji zabezpieczanej klient pozostaje narażony na straty wynikłe z ryzyka rynkowego. W szczególności jeśli nominalna transakcji zabezpieczających przekroczy rzeczywistą wartość pozycji wynikłej z działalności biznesowej klienta.

Ryzyko płynności lub braku dostępności

Związane jest z wystąpieniem okresowych lub stałych ograniczeń w dostępności danego typu transakcji, co może skutkować brakiem możliwości zawarcia transakcji zamykającej w wybranym przez klienta terminie lub zawarciem transakcji na niekorzystnych warunkach.

Ryzyko kredytowe (niewypłacalności)

Klienci są narażeni na ryzyko niewypłacalności banku. Jeśli bank nie wypełni swoich obowiązków związanych z transakcjami, a wartość bieżąca zobowiązań banku wynikłych z transakcji przekroczy wartość analogicznych zobowiązań klienta, klient straci ekonomiczne korzyści, które zamierzał osiągnąć zawierając transakcje. W zakresie transakcji klient nie jest chroniony żadnym systemem gwarantowania zobowiązań banku wobec klienta, w tym poprzez jakiegokolwiek rodzaje gwarancji.

Ryzyko prawne i regulacyjne

Ryzyko zmian prawnych, podatkowych lub regulacyjnych, które mają wpływ na wzajemne zobowiązania stron transakcji.

Ryzyko operacyjne

Ryzyko poniesienia straty na skutek wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów (w tym systemów informatycznych) lub ze zdarzeń zewnętrznych.

Ryzyko księgowo

Związane jest z niewłaściwym sposobem ewidencji, czego efektem może być w szczególności zawyżanie lub zaniżanie faktycznych wyników.

Ryzyko podatkowe

Związane jest z możliwością wystąpienia błędu, opóźnienia rozliczenia podatkowego lub wystąpienia nieprawidłowości wynikających z braku pewności, co do konsekwencji podatkowych związanych z transakcjami.

Wymogi

Przed zawarciem Transakcji IRS muszą zostać spełnione między innymi następujące wymogi:

- Przed zawarciem Transakcji IRS bank każdorazowo przeprowadza badanie specyfiki instrumentu finansowego, przynależności klienta do grupy docelowej danego instrumentu i celu jaki klient chce osiągnąć poprzez jego zastosowanie oraz ocenia czy wybrany rodzaj instrumentu finansowego jest adekwatny i dopasowany do pozycji zabezpieczanej klienta, jej charakteru i zamierzonego przez klienta celu. W przypadku, gdy klient znajdzie się poza grupą docelową, Transakcja IRS może być zawarta tylko z jego inicjatywy. Gdy klient znajdzie w grupie negatywnej transakcja nie może być zawarta.
- Bank musi dokonać klasyfikacji klienta zgodnie z *Polityką klasyfikacji klientów oraz klasyfikacji instrumentów finansowych w Credit Agricole Bank Polska S.A.*
- W przypadku klienta klasyfikowanego jako klient detaliczny bank dokona indywidualnej oceny wiedzy i doświadczenia klienta w zakresie Transakcji IRS oraz w zakresie usługi inwestycyjnej, w ramach której Transakcja IRS jest oferowana klientowi.
- Bank powinien udostępnić klientowi komplet dokumentów informacyjnych, w tym *Informację ogólną dla klientów lub potencjalnych klientów Credit Agricole Bank Polska S.A. w zakresie zawierania z Dealing Roomem transakcji dotyczących instrumentów finansowych* oraz *Dokument zawierający informacje o produkcie* dotyczący Transakcji Swapa Odsetkowego.
- Klient powinien podpisać umowę ramową regulującą zasady zawierania i rozliczania transakcji, w tym Transakcji IRS.
- Bank, na podstawie oceny sytuacji klienta, powinien wyznaczyć limit umożliwiający zawieranie Transakcji IRS (przy czym przyznanie limitu i podpisanie umowy ramowej nie oznaczają zobowiązania banku do zawarcia Transakcji IRS).

Oplaty i koszty pobierane przez bank

Za zawarcie Transakcji IRS Bank nie pobiera dodatkowych opłat i prowizji. Marża banku uwzględniona jest w wysokości stałej stopy procentowej lub w wysokości marży korygującej stawkę referencyjną, negocjowanej z klientem podczas zawierania transakcji. Maksymalna wysokość marży banku określona jest w przekazywanej klientowi Tabeli Marż Maksymalnych. Dodatkowo informacja o wartości kwotowej marży banku (różnica pomiędzy wartością bieżącą transakcji bez uwzględnienia marży oraz z uwzględnieniem marży banku) przekazywana jest klientowi na potwierdzeniu Transakcji IRS oraz w rocznym zestawieniu kosztów i opłat.

Niezależnie od powyższego należy pamiętać, że w przypadku wcześniejszego zamknięcia Transakcji IRS, klient może być zobligowany do zapłaty kwoty wyceny Transakcji IRS, w której może również zostać uwzględniona marża banku. Dodatkowe informacje o kosztach i opłatach, w tym o ich wpływie na wynik na transakcji, zawarte są w *Dokumencie zawierającym informacje o produktach* dotyczącym Transakcji Swapa Odsetkowego.

Przykład liczbowy

Dla lepszego zobrazowania potencjalnych przepływów odsetkowych poniżej zostały zaprezentowane tabele dla dwóch wariantów – wzrostu i spadku zmiennych stóp procentowych (wskaźnika referencyjnego) w okresie umownym.

Przedstawione warianty nie są oparte na danych historycznych i nie oznaczają sugestii lub prognoz co do kształtowania się stóp procentowych w przyszłości.

Założenia do przykładu:

Kwota nominalna kredytu = **PLN 10.000.000**

Brak amortyzacji kapitału

Początek okresu kredytowania = **1.02.2023**

Okres kredytowania = **5 lat**

Stawka referencyjna = **WIBOR 3M**

Stała stopa IRS = **5,40%p.a.**

Zmiana stawki referencyjnej WIBOR 3

Daty płatności odsetkowych	Kwota nominalna	Stawka WIBOR 3M	Stopa stała IRS	Kwota płatności odsetkowej dla stopy WIBOR (PLN)	Kwota płatności odsetkowej dla stałej stopy IRS (PLN)
April 28, 2023	10 000 000,00	6,94%	5,40%	163 517,81	127 232,88
July 31, 2023	10 000 000,00	6,69%	5,40%	172 290,41	139 068,49
October 31, 2023	10 000 000,00	6,44%	5,40%	162 323,29	136 109,59
January 31, 2024	10 000 000,00	6,19%	5,40%	156 021,92	136 109,59
April 30, 2024	10 000 000,00	5,94%	5,40%	146 465,75	133 150,68
July 31, 2024	10 000 000,00	5,69%	5,40%	143 419,18	136 109,59
October 31, 2024	10 000 000,00	5,44%	5,40%	137 117,81	136 109,59
January 31, 2025	10 000 000,00	5,19%	5,40%	130 816,44	136 109,59
April 30, 2025	10 000 000,00	4,94%	5,40%	120 454,79	131 671,23
July 31, 2025	10 000 000,00	4,69%	5,40%	118 213,70	136 109,59
October 31, 2025	10 000 000,00	4,44%	5,40%	111 912,33	136 109,59
January 30, 2026	10 000 000,00	4,19%	5,40%	104 463,01	134 630,14
April 30, 2026	10 000 000,00	3,94%	5,40%	97 150,68	133 150,68
July 31, 2026	10 000 000,00	3,69%	5,40%	93 008,22	136 109,59
October 30, 2026	10 000 000,00	3,44%	5,40%	85 764,38	134 630,14
January 29, 2027	10 000 000,00	3,19%	5,40%	79 531,51	134 630,14
April 30, 2027	10 000 000,00	2,94%	5,40%	73 298,63	134 630,14
July 30, 2027	10 000 000,00	2,69%	5,40%	67 065,75	134 630,14
October 29, 2027	10 000 000,00	2,44%	5,40%	60 832,88	134 630,14
January 31, 2028	10 000 000,00	2,19%	5,40%	56 400,00	139 068,49
			Suma	2 280 068,49	2 700 000,00

Daty płatności odsetkowych	Kwota nominalna	Stawka WIBOR 3M	Stopa stała IRS	Kwota płatności odsetkowej dla stopy WIBOR (PLN)	Kwota płatności odsetkowej dla stałej stopy IRS (PLN)
April 28, 2023	10 000 000,00	6,94%	5,40%	163 517,81	127 232,88
July 31, 2023	10 000 000,00	7,04%	5,40%	181 304,11	139 068,49
October 31, 2023	10 000 000,00	7,14%	5,40%	179 967,12	136 109,59
January 31, 2024	10 000 000,00	7,24%	5,40%	182 487,67	136 109,59
April 30, 2024	10 000 000,00	7,34%	5,40%	180 986,30	133 150,68
July 31, 2024	10 000 000,00	7,44%	5,40%	187 528,77	136 109,59
October 31, 2024	10 000 000,00	7,54%	5,40%	190 049,32	136 109,59

January 31, 2025	10 000 000,00	7,64%	5,40%	192 569,86	136 109,59
April 30, 2025	10 000 000,00	7,74%	5,40%	188 728,77	131 671,23
July 31, 2025	10 000 000,00	7,84%	5,40%	197 610,96	136 109,59
October 31, 2025	10 000 000,00	7,94%	5,40%	200 131,51	136 109,59
January 30, 2026	10 000 000,00	8,04%	5,40%	200 449,32	134 630,14
April 30, 2026	10 000 000,00	8,14%	5,40%	200 712,33	133 150,68
July 31, 2026	10 000 000,00	8,24%	5,40%	207 693,15	136 109,59
October 30, 2026	10 000 000,00	8,34%	5,40%	207 928,77	134 630,14
January 29, 2027	10 000 000,00	8,44%	5,40%	210 421,92	134 630,14
April 30, 2027	10 000 000,00	8,54%	5,40%	212 915,07	134 630,14
July 30, 2027	10 000 000,00	8,64%	5,40%	215 408,22	134 630,14
October 29, 2027	10 000 000,00	8,74%	5,40%	217 901,37	134 630,14
January 31, 2028	10 000 000,00	8,84%	5,40%	227 660,27	139 068,49
			Suma	3 945 972,60	2 700 000,00

Credit Agricole Bank Polska S.A. z siedzibą we Wrocławiu, 54-202 Wrocław, ul. Legnicka 48 bud. C-D, wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS: 0000039887, Sąd rejestrowy: Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Fabrycznej, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, Kapitał zakładowy: 1.023.607.600,00 (słownie: jeden miliard dwadzieścia trzy miliony sześćset siedem tysięcy sześćset złotych) w całości wpłacony, NIP: 657-008-22-74, Regon: 290513140.